

برگزاری ۲ شب یلدا در شهرهای جنوبی کشور

برگزاری ۲ شب یلدا در خانواده های شهرهای اقلید، سیستان بلوچستان و اصفهان.

به گزارش سایت خبری پرسون، هر گوشه از این آب و خاک هم برای خودش رسم و رسومی دارد که این رسوم متداول در کنار خانواده ها اجرا می شود. در آستانه شب یلدا به برخی از این رسوم می پردازیم.

۲ شب یلدا در اقلید

امشب در شهرستان اقلید (واقع در شمال فارس) در کنار مراسم شب یلدا، آیین هلیم پزان هم برپاست. نکته جالب و منحصر به فرد در این شهرستان این است که آنان ۲ بار در سال شب یلدا را با مراسم هلیم پزان جشن می گیرند؛ یک بار شب اول دی ماه و دیگری در شب اول اسفند. دوره می اقلیدی ها در شب اول اسفند بهانه ای است برای دورهم بودن خانواده ها و شکرگزاری از خداوند و همچنین ایجاد دلبستگی بیشتر و آماده شدن برای نوروز باستانی؛ رسمی که به گفته کارشناسان حدود ۲۵۰ سال قدمت دارد. به اعتقاد اقلیدی ها که بیشترشان کشاورز بودند، روز اول اسفند زمین آماده کشاورزی می شود و مردم با خوردن هلیم که یک خوراکی مقوی است، فعالیت خود را در باغ ها و مزارع شروع می کردند. آنان اعتقاد داشتند که اگر این آیین را جشن بگیرند، سال جدید سال خوشیمنی نخواهد بود و بدشگونی را برای خانواده به همراه خواهد داشت و باور دیگری که در اعتقادات مردمان این شهرستان وجود دارد، این است که در شب اول اسفندماه اجاق و تنور خانه ها باید تا صبح روشن باشد تا سال پیش رو برایشان پرخیز و برکت شود و درست به باور شب یلدا خیر به شر پیروز شود. در شب اول اسفند نیز اقلیدی ها تا نیمه های شب دور هم جمع می شوند و به خاطره گویی و شعرخوانی می پردازند. سنت هلیم پزان شهرستان اقلید در فهرست میراث ناملموس کشور به ثبت ملی رسیده است.

چله پدر

با اینکه امشب، شب چله است، اما شب چله سیستان و بلوچستان طولانی مدت است. در فرهنگ بلوچ هم مانند فرهنگ های اهالی استان های دیگر ۲ چله وجود دارد؛ چله کوچک و چله بزرگ. با این تفاوت که در سیستان و بلوچستان چله کوچک از ۱۵ آذر هر سال شروع می شود و به مدت ۴۰ شبانه روز ادامه می یابد. بین چله کوچک و چله بزرگ یک وقفه کوتاهی می افتد و بعد چله بزرگ یا چله پدر از اوایل بهمن آغاز می شود. چله بزرگ نیز ۴۰ شبانه روز است و ۱۵ اسفند به پایان می رسد. جالب اینکه آداب و رسوم شب چله در منطقه سرحد سیستان و بلوچستان به دلیل دارا بودن مناطق سردسیری و کوهستانی با مناطق جلگه ای و منطقه مکران نیز تفاوت های جزئی دارد.

چله زنانه و مردانه

اصفهان های قدیم معتقدند که زمستان به دو بخش «چله» و «چله کوچیکه» تقسیم می شود. به اعتقاد اصفهانی ها، چله از اول دی ماه تا دهم بهمن ادامه دارد و چله کوچیکه از دهم بهمن شروع می شود و تا سی ام بهمن ادامه خواهد داشت. همچنین آیین برگزاری شب چله در اصفهان، به نام «چله زری» و «عموچله» تقسیم می شود و در نتیجه، اصفهانی های قدیمی ۲ شب را به عنوان شب چله برپا می کنند. آنها همچنین رسم دیگری هم دارند و آن هم این است که تمام لباس ها و رختخواب ها را در هوای آزاد و جلوی نور خورشید پهن می کنند تا به نوعی به عمو چله و چله زری، خوشامد بگویند.